

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Dereito Sindical I	Código	760G01013	
Titulación	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Ferrol)			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	Castelán			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Dereito Público			
Coordinación	Lopez Arránz, María Asuncion	Correo electrónico	a.larranz@udc.es	
Profesorado	Lopez Arránz, María Asuncion Lopez Coira, Jose	Correo electrónico	a.larranz@udc.es j.lcoira@udc.es	
Web				
Descrición xeral	<p>A materia de Dereito Sindical I está no segundo ano do Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos. O contido deste curso permite aos alumnos xestionar conceptos legais sobre as relacións colectivas de traballo e as súas fontes desde a perspectiva da liberdade de asociación e da autonomía sindical, para acadar un coñecemento lexislativo, doutrinal e xurisprudencial en cuestións sindicais. Ensina estratexias dos axentes sociais de xestión, todo a partir do seu inicio ata o presente, baixo unha análise do dereito comparado.</p> <p>Esta docencia do Dereito Sindical I realízase desde unha perspectiva de xénero, non é sinónimo de sexo nin de mulleres, é unha ensinanza que considera o sexo e o xénero como variables analíticas e explicativas. Implica prestar atención ás semellanzas e diferenzas nas experiencias, intereses, expectativas, actitudes e comportamentos de mulleres e homes, así como identificar as causas e consecuencias da desigualdade de xénero, para combatela. O ensino con perspectiva de xénero ten en conta tanto as características biolóxicas das persoas (sexo) como as características sociais e culturais de mulleres e homes (xénero). É dicir, o xénero é unha categoría social e un elemento constitutivo das relacións e estruturas sociais que se basea nas xerarquías impostas polas normas e estereotipos sociais que hai que erradicar.</p> <p>Preténdese integrar a perspectiva de xénero neste ensino para identificar as experiencias e contribucións de homes e mulleres no mundo do Dereito Sindical, a través das súas contribucións ao longo da historia, á construción do sindicalismo actual. E tamén, preste atención á participación das mulleres no sindicalismo, para comprender o funcionamento da sociedade pasada e actual e as normativas nas que se basea.</p>			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	Marco normativo regulador das relacións laborais.
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.
A14	Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.
A20	Realizar funcións de representación e negociación en diferentes ámbitos das relacións laborais.
A27	Asesoramento a organizacións sindicais e empresariais, e aos seus afiliados.
A30	Representación técnica no ámbito administrativo e procesual e defensa ante os tribunais.
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.
A33	Comprender o carácter dinámico e cambiante das relacións laborais no ámbito nacional e internacional.
B1	Resolución de problemas.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información.
B5	Toma de decisións.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.

B12	Motivación para a calidade.
B13	Adaptación a novas situacións.
B14	Aprendizaxe autónomo.
B15	Creatividade.
B20	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B21	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado.
C1	Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe		Competencias / Resultados do título	
A1	Marco normativo regulador das relacións laborais.	A1	
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.	A13	
A14	Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.	A14	
A20	Realizar funcións de representación e negociación en diferentes ámbitos das relacións laborais.	A20	
A27	Asesoramento a organizacións sindicais e empresariais, e aos seus afiliados.	A27	
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.	A31	
A30	Representación técnica no ámbito administrativo e procesual e defensa ante os tribunais.	A30	
A33	Comprender o carácter dinámico e cambiante das relacións laborais no ámbito nacional e internacional	A33	
B1	Resolución de problemas.	B1	
B2	Capacidade de análise e síntese.	B2	C3
		B3	C4
		B5	
		B8	
		B9	
		B14	
		B15	
		B20	
		B21	
B3	Capacidade de organización e planificación.	B3	
B4	Capacidade de xestión da información.	B4	
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.	B6	
B5	Toma de decisións.	B5	
B8	Razoamento crítico.	B2	
		B8	
B9	Traballo en equipos.	B9	
B12	Motivación para a calidade.	B12	
B13	Adaptación a novas situacións.	B13	C1
B14	Aprendizaxe autónomo.	B14	
		B15	
B20	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	B20	

B21 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado.		B21	
C1 Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			C1
C3 Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.			C3
C4 Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			C4
C7 Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			C7
C8 Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			C8

Contidos	
Temas	Subtemas
O DEREITO SINDICAL	<p>1. A Lei Sindical. Concepto. Contidos, caracteres. Evolución histórica. Participación das mulleres na evolución. Las Relacións laborais. Los sindicatos, clasificación concepto elementos.</p> <p>2. As fontes de dereito da Unión. fontes internacionais. fontes comunitarias. fontes nacionais. Xerarquía das normas e conflitos entre eles.</p> <p>3. Dereito Sincal Comparado. O sistema liberal do dereito da Unión. O dereito do Sindical en Europa. O dereito Sindical anglosaxón. A participación da muller no sindicalismo internacional.</p> <p>4. As asociacións empresariais e outras organizacións profesionais. As asociacións empresariais: historia, características e normativa legal. Asociacións profesionais. As asociacións profesionais e outras organizacións colectivas.</p>
A LIBERTADE SINDICAL.	<p>1. A liberdade sindical. Liberdade sindical individual e autonomía sindical: normativa e contido. Unidade e pluralidade. O dereito á liberdade sindical dos funcionarios públicos. O dereito de libre sindicación dos funcionarios públicos. Exclusiones e limitación. Participación das mulleres na libertad sindical.</p> <p>2. O réxime xurídico sindical. A constitución do sindicato. Contido dos estatutos. Tramitación. A responsabilidade do sindicato.</p> <p>3. Os sindicatos máis representativos. Noción e finalidade da figura. Os distintos niveis de representatividade. Prerrogativas.</p> <p>4. A tutela da liberdade sindical. A tutela administrativa. A tutela xudicial. (laboral, e penal) A protección internacional da liberdade sindical.</p>

A REPRESENTACIÓN DOS TRABALLADORES NA EMPRESA.	<p>1. A representación unitaria dos traballadores na empresa. Comités de empresa e delegados de persoal. Procedemento electoral, Funcionamento dos órganos de representación. O mandato representativo. Competencias. Garantías. O dereito de representación dos funcionarios públicos. O dereito de reunión. Regulación legal. Procedemento. Limitacións. Participación da muller na representación na unitaria.</p> <p>2. A representación sindical na empresa. Normativa. Seccións sindicais: constitución e dereitos. Delegados sindicais: designación, dereitos e garantías</p>
A ACCIÓN INSTITUCIONAL.	<p>1. A acción Institucional. O Consello Económico e social e os Consellos de carácter Autonómico. Concertación Social.</p> <p>2. Perspectivas de Xénero no sindicalismo. Políticas de Igualdade nos sindicatos.</p>

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Discusión dirixida	B4 B6 B13 C7	1.5	2	3.5
Estudo de casos	A20 A27 A30 A31 B1 B5 B8 B9 B15	4.5	4	8.5
Presentación oral	A13 B2 B3 B20 B21 C3	2	2	4
Proba obxectiva	A1 A33 B14 C1	5	15	20
Traballos tutelados	A1 A13 A14 B12 C8	9.5	20	29.5
Seminario	A14 B6 C4 C8	7.5	0	7.5
Sesión maxistral	A1 C8	24.5	47	71.5
Atención personalizada		5.5	0	5.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Discusión dirixida	Técnica de dinámica de grupos na que os membros dun grupo discuten de forma libre, informal e espontánea sobre un tema, aínda que poden estar coordinados por un moderador.
Estudo de casos	Metodoloxía onde o suxeito enfróntase ante a descrición dunha situación específica que expón un problema que ha de ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.
Presentación oral	Intervención inherente aos procesos de ensino-aprendizaxe baseada na exposición verbal a través da que o alumnado e profesorado interactúan dun modo ordenado, propoñendo cuestións, facendo aclaracións e expoñendo temas, traballos, conceptos, feitos ou principios de forma dinámica.
Proba obxectiva	<p>Proba escrita utilizada para a avaliación da aprendizaxe, cuxo trazo distintivo é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. Constitúe un instrumento de medida, elaborado rigorosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento, aptitudes, actitudes, intelixencia, etc. É de aplicación tanto para a avaliación diagnóstica, formativa como sumativa.</p> <p>A proba obxectiva pode combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación. Tamén se pode construír cun só tipo dalgunha destas preguntas</p>

Traballos tutelados	<p>Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.</p> <p>Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor.</p>
Seminario	Técnica de traballo en grupo que ten como finalidade o estudo intensivo dun tema. Caracterízase pola discusión, a participación, a elaboración de documentos e as conclusións ás que teñen que chegar todos os compoñentes do seminario.
Sesión maxistral	<p>Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.</p> <p>A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.</p>

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballos tutelados	Estudo e aprendizaxe do manexo das fontes do dereito. a traves da información e as directrices do profesor no manexo de textos legais, xurisprudencia .
Discusión dirixida	Participación do profesor nas discusións para desenvolver o aspecto critico do alumno. a través de tutorías nas que o profesor orienta, supervisa e corrixe o traballo do alumno conxuntamente.
Estudo de casos	Formar ao alumno na resolución practica dos temas teoricos e na súa exposición.
Presentación oral	Axuda a elección de temas complementarios aos coñecementos adquiridos na clase para á súa exposición e presentación individual ou en mesa redonda.
Proba obxectiva	Novas metodoloxias técnicas no desenvolvemento da lección maxistral.
Sesión maxistral	
Seminario	

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	A1 A13 A14 B12 C8	Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.	10
Discusión dirixida	B4 B6 B13 C7	Discusión dirixida Discusión e desenvolvemento de temas do programa y actuales de las relaciones colectivas	4
Estudo de casos	A20 A27 A30 A31 B1 B5 B8 B9 B15	Estudo , resolución e defensa de casos concretos sobre os temas do programa.	5
Presentación oral	A13 B2 B3 B20 B21 C3	Metodoloxía onde o alumno enfróntase ante a descrición dunha situación específica que expón un problema que ha de ser comprendido, valorado e resolto por un grupo de persoas, a través dun proceso de discusión. O alumno sitúase ante un problema concreto (caso), que lle describe unha situación real da vida profesional, e debe ser capaz de analizar unha serie de feitos, referentes a un campo particular do coñecemento ou da acción, para chegar a unha decisión razoada a través dun proceso de discusión en pequenos grupos de traballo.	2

Proba obxectiva	A1 A33 B14 C1	<p>Proba escrita utilizada para a avaliación da aprendizaxe, cuxo trazo distintivo é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. Constitúe un instrumento de medida, elaborado rigorosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento, aptitudes, actitudes, intelixencia, etc. É de aplicación tanto para a avaliación diagnóstica, formativa como sumativa.</p> <p>A Proba obxectiva pode combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación. Tamén se pode construír con un só tipo dalgunha destas preguntas.</p>	70
Sesión maxistral	A1 C8	<p>Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introdución de algunhas preguntas dirixidas aos estudantes, coa finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.</p> <p>A clase maxistral é tamén coñecida como ?conferencia?, ?método expositivo? ou ?lección maxistral?. Esta última modalidade sóese reservar a un tipo especial de lección impartida por un profesor en ocasións especiais, cun contido que supón unha elaboración orixinal e baseada no uso case exclusivo da palabra como vía de transmisión da información á audiencia.</p>	6
Seminario	A14 B6 C4 C8	<p>Técnica de traballo en grupo que ten como finalidade o estudo intensivo dun tema. Caracterízase pola discusión, a participación, a elaboración de documentos e as conclusións ás que teñen que chegar todos os compoñentes do seminario.</p>	3

Observacións avaliación

A materia poderá superarse mediante avaliación continua, para a que o alumno deberá asistir e participar na clase nunha porcentaxe do 90%, sen que se computarán como faltas as faltas xustificadas.

Os alumnos que teñan recoñecido dedicación a tempo parcial desta materia, (sempre que devandito recoñecemento sexa oficial) terán a posibilidade de superar a mesma a través dun exame teórico práctico que levará a cabo nas datas establecidas oficialmente pola Facultade. En canto á segunda convocatoria os requisitos serán os mesmos que na primeira convocatoria para todos os alumnos. Todo iso sobre unha calificación de 9. Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria, se incorporará a perspectiva de sexo nesta materia. Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e razoarse para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade. Se detectarán situacións de discriminación por razón de sexo e proporanse accións e medidas para corrixilas. Se recomenda alumnado que no utilice papel en la presentación de traballos y que estos se preseten on line a través de la plataforma moodle. Informase que a realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliación implicará directamente a cualificación de suspenso 0 na materia, na convocatoria correspondiente, invalidando así cualquier cualificación obtida en todas as actividades de avaliación de cara a convocatoria extraordinaria.

Fontes de información

Bibliografía básica	<ul style="list-style-type: none"> - AGRA VIFORCOS, B. Y FERNÁNDEZ FERNÁNDEZ, R. (Última edición). Introducción al Derecho Colectivo Sindical. Eolas Ediciones - ALBIOL MONTESINOS, I. Y BLASCO PELLICER, A. (Última edición). Proceso de tutela de la libertad sindical y otros derechos fundamentales. Tirant lo Blanch - ALVAREZ CUESTA, HENAR (Última edición). La mayor representatividad sindical. Universidad de León - CEBRIÁN CARRILLO, A. y NUÑEZ-CORTÉS CONTRERAS, P (Última edición). Relaciones individuales y colectivas de trabajo. Dykinson. - DE SOTO RIOJA, S. (Última edición). La Libertad Sindical Negativa. Civitas - GARCÍA ABELLAN (Última edición). Derecho Sindical . Universidad de Murcia - GARCÍA NINET J.I, (última edición). Manual de Derecho Sindical. Atelier - GARCIA MURCIA, J. (última edición). Librtad Sindical y otros Derechos de acción colectiva de trabajadores y empresarios. Aranzadi - GUALDA ALCALA, F.J., (Última edición). Estudios sobre la Libertad Sindical. Bomarzo - MARTÍNEZ GIRON, J., ARUFE VARELA, A., CARRIL VCÁZQUEZ, X.M. (Última edición). Derecho del Trabajo. Netbiblo - MARTÍNEZ GIRÓN J.ARUFE VARELA, A (Última edición). Derecho del Trabajo Critico. Atelier - GARCÍA VIÑAS, J. (Última edición). Derecho Sindical. Jurva - LÓPEZ ARRANZ, M.A. (Última edición). Materiales didacticos para el estudio del Derecho Sindicalo. Dykinson - MARTÍN RODRÍGUEZ, M.O. (Última edición). Lecciones de Derecho Sindical. Centro de Estudios Financieros - MOLERO MANGLANO.C (Última edición). Derecho Sindical. Dykinson - OJEDA AVILÉS. A. (Última edición). Compendio de Derecho Sindical. Tecnos - PALOMEQUE LÓPEZ, M.C. (Última edición). Derecho Sindical. Centro de Estudios financiero - RODRIGUEZ PILERO M. Y otros (Última edición). Comentarios a la Ley de Libertad Sindical . Tecnos - MONEREO PÉREZ J.L. (última Edición). Manual de Derecho Sindical. Comares - PARDELL VEÁ, A. (Última edición). Los Derechos Sindicales en la Carta Social europea. BOSCH - RUBIO DE MEDINA, M. D., (Última edición). El proceso de tutela de los derechos de libertad sindical. Bosch - SALA FRANCO, T. Y ALBIOL MONTESINOS (Última edición). Derecho sindical . Tirant lo Blanch - SANGUINETI RAYMOND, W. (Última edición). Lesión de la Librtad Sindical y comportamientos antisindicales . Ministerio de Trabajo y Seguridad social - VÁLDES DAL RE, F. (Última edición). 30 años de libertad sindical. Fundación Largo caballero - VIDA SORIA, MONEREO PÉREZ, MOLINA NAVARRETE Y MORENO VIDA (Última edición). Manual de Derecho Sindical. Comares
Bibliografía complementaria	<ul style="list-style-type: none"> - TEXTOS LEGALES (). LEGISLACIÓN LABORAL BASICA. ARANZADI, TECNOS

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

En aras a contribuír cun medio ambiente responsable, desde esta materia pretendese contribuír, non utilizando máis que o papel imprescindible, no caso de los exames e algúns traballos de importancia, todo o demais realizarase por medios telemáticos. A sustentabilidade e o ángulo de xénero están presentes nesta materia para axudar a crear unha cidadanía comprometida coa igualdade. Preténdese integrar a perspectiva de xénero neste ensino para identificar as experiencias e contribucións de homes e mulleres no mundo do Dereito Procesual. Todo o aquí planificado realizarse en forma de avaliación continuada e no caso de emerxencia de forma telemática a través de teams

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías